

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PRITARIMO BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS MARTYNO JANKAUS MUZIEJAUS VADOVO 2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITAI

2013 m. balandžio 25 d. Nr. T-100
Pagėgiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290) 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Pagėgių savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-68 patvirtinto Savivaldybės tarybos veiklos reglamento 292 ir 293 punktais, Pagėgių savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Pritarti biudžetinės įstaigos Martyno Jankaus muziejaus vadovo 2012 m. veiklos ataskaitai (pridedama).

2. Apie sprendimo priėmimą paskelbti Pagėgių savivaldybės internetinėje svetainėje www.pagegiai.lt.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'V. Komskis'.

Virginijus Komskis

PRITARTA
Pagėgių savivaldybės taryba,
2012 m. balandžio 25 d.
sprendimu Nr. T-100

Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejaus steigėja yra Pagėgių savivaldybės taryba. Muziejus įsteigtas Tarybos 2000 m. rugpjūčio 10 d. sprendimu Nr. 68 „Dėl M. Jankaus muziejaus įsteigimo ir jo veiklos nuostatų patvirtinimo“. Muziejaus veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos respublikos muziejų įstatymu, Paveldosaugos įstatymu, Savivaldos įstatymu, kitais įstatymais ir Lietuvos Respublikos Seimo priimtais nutarimais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos respublikos Vyriausybės nutarimais, Tarybos sprendimais, Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais ir Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejaus nuostatais.

Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejus yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, kaupianti, sauganti, tirianti, konservuojanti, restauruojanti, eksponuojanti muziejines vertybes, susijusias su Mažosios Lietuvos istorija ir kultūros paveldu bei populiarinanti Martyno Jankaus atminimą.

Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. P2-260 Liudvika Burzdžiuvienė buvo paskirta Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejaus direktore. Muziejaus direktoriaus pareiga yra palaikyti ir plėsti visas muziejaus veiklos sritis, rinkinius ir paslaugas. Tačiau svarbiausia yra užtikrinti jam patikėtų rinkinių saugojimą, konservavimą ir dokumentavimą.

2012 metais muziejaus struktūra nesikeitė, tad muziejuje parvirtintos dvi pareigybės: direktorius ir muziejininkas.

Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejaus vadovo ir įstaigos veiklos ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos muziejų įstatymu ir Tipinėmis muziejaus veiklos metinės ataskaitos formomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009 m. sausio 15 d. įsakmu nr. ĮV-12 (LR kultūros ministro 2010 m. sausio 12 d. įsakymo Nr. ĮV-17 redakcija) ir forma MV-01 patvirtinta Lietuvos Respublikos ministro 2011 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. ĮV-48).

TIPINĖ MUZIEJAUS VEIKLOS METINĖS ATASKAITA
PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS M. JANKAUS MUZIEJAUS
2012 M. VEIKLOS ATASKAITA

Veiklos sritis	Buvo planuota	Pasiektas rezultatas	Atsakingas asmuo
I. ADMINISTRACINĖ VEIKLA			
1. Muziejaus tarybos darbas (posėdžių skaičius, svarbiausi svarstyti klausimai ir priimti sprendimai)	Buvo planuota	Dėl nesuformuotos muziejaus struktūros (darba 2 darbuotojai) neįmanoma sudaryti Muziejaus tarybos (optimaliausia sudėtis – 3 muziejaus darbuotojai)	Liudvika Burzdžiuvienė
2. Muziejaus vidaus darbo tvarką reguliuojančių dokumentų rengimas (kokiu tikslu ir kada patvirtinti nauji dokumentai)	Nebuvo planuota	Pakeitimų nebuvo vykdyta.	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Muziejinės veiklos sutarčių su Lietuvos ir užsienio organizacijomis rengimas (kokios, kada pasirašytos, trumpas apibūdinimas, galiojimo laikas)	Nebuvo planuota	2012 metais naujų sutarčių su Lietuvos ir užsienio organizacijomis nebuvo sudaryta.	Liudvika Burzdžiuvienė
4. Projektinė veikla (projekto pavadinimas, kokiems fondams teiktos paraiškos, koks gautas finansavimas)	Buvo planuota	2012 metais buvo pradėtas vietos projektas Nr. LEADER-12-PAGĖGLAI-02-014 „M. Jankaus muziejaus iniciatyvos saugant istorinį paveldą“	Liudvika Burzdžiuvienė
5. Kiti darbai	Nebuvo planuota	Buvo vykdomas turto inventorizavimas, dokumentų archyavimas, atliktos statistinės ir viešųjų pirkimų procedūros.	Liudvika Burzdžiuvienė
II. MUZIEJAUS RINKINIAI:			
1. Ekspонатų įsigijimas	Buvo planuota	Per 2012 metus buvo įsigyti 187 eksponatai	Liudvika Burzdžiuvienė
1.1. Rinkinių komisijos darbas (posėdžių skaičius, svarstyti klausimai)	Buvo planuota	2012 metais įvyko du Rinkinių komisijos posėdžiai: <ul style="list-style-type: none"> • Dėl rinkinių inventorizavimo ir rinkinių tikrinimo. • Dėl naujai įgytų eksponatų skyrimo į pagrindinį ar pagalbinį fondą. 	Liudvika Burzdžiuvienė

1.2. Ekspонатų įsigijimas (kokiu būdu, kiek, į kokius rinkinius įsigyta)	Buvo planuota	2012 metais muziejus įsigijo 187 eksponatus. Dovanota - 187 eksponatai Pirkti - 0 eksponatų	Liudvika Burzdžiuvienė
1.3. Ekspedicijos, išvykos (vieta, trukmė, dalyviai)	Nebuvo planuota	Dėl nesuformuotos muziejaus struktūros (trūksta darbuotojų) 2012 metais ekspedicijos nevyko.	Liudvika Burzdžiuvienė
1.4. Kiti darbai	Buvo planuota	-	
2. Ekspонатų apskaita			
2.1. Pirminė apskaita (išrašytų priėmimo aktų, išrašytų eksponatų ir pirminės apskaitos knygas skaičius)	Buvo planuota	2012 metais: <ul style="list-style-type: none"> • išrašyti 27 eksponatų priėmimo aktai. • 1 pirminės apskaitos knygas įrašyti 187 eksponatai. 	Liudvika Burzdžiuvienė
2.2. Inventorinimas (suinventorintų pagrindinio, pagalbinio fondo eksponatų skaičius)	Buvo planuota	2012 metais suinventorinta: <ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinio fondo 67 eksponatai • Pagalbinio fondo 120 eksponatų 	Liudvika Burzdžiuvienė
2.3. Kartotekos (išrašytų kortelių skaičius)	Nebuvo planuota	Dėl nesuformuotos muziejaus struktūros (trūksta darbuotojų) ekspонатų kortelių išrašyta nebuvo.	Liudvika Burzdžiuvienė
2.4. Nurašymas, perkėlimas (kiek eksponatų nurašyta, perkelta ir kodėl)	Nebuvo planuota	Eksponatų nurašymas ar perkėlimas į kitą fondą nebuvo reikalingas.	
2.5. Kiti darbai	Nebuvo planuota		
3. Ekspонатų apsauga ir priežiūra			
3.1. Rinkinių tikrinimas (tikrintos eksponatų grupės, juose esančių eksponatų skaičius, tikrinimo rezultatai)	Buvo planuota	Per 2012 metų spalio-gruodžio mėnesius buvo patikrintas Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejaus pagalbinio fondo (1436 vnt.) eksponatai. Ir surašytas patikrinimo aktas. Išvada -- muziejaus pagalbinio fondo eksponatų skaičius neatitiko trijų paskutinių metų atskaitose pateiktų eksponatų skaičiaus. 2012 metais buvo restauruotas 1 eksponatas.	Liudvika Burzdžiuvienė
3.2. Konservavimas, restauravimas (nurodyti konservuotų / restauruotų eksponatų grupes, kiekį, užpildytų pasų skaičių)	Buvo planuota		Liudvika Burzdžiuvienė
3.3. Restauravimo tarybos darbas (posėdžių skaičius, svarstyti klausimai)	Buvo planuota	2012 metais įvyko vienas restauravimo tarybos posėdis. Svarstyta galimybė 2012 m. restauruoti muziejaus fonduose saugomą eksponatą -- tarpukario Pagėgių apskrities žemėlapi.	Liudvika Burzdžiuvienė
3.4. Ekspонатų saugojimo sąlygų tikrinimas (nurodyti patikrintų saugyklų, sienų kiekį, atitikus pagrindinius priežiūros ir tvarkymo darbus)	Buvo planuota	2012 m. mėnesį buvo: <ul style="list-style-type: none"> • Patikrintos saugyklose eksponatų saugojimo sąlygos, atitikti pagrindiniai priežiūros ir tvarkymo darbai. • Patikrinti ir pirminės apskaitos knygas (GEK) įtraukti 	Liudvika Burzdžiuvienė

ekspozitai už 2007-2011 metus			
3.5. Kiti darbai	-		
III. LANKYTOJŲ APTARNAVIMAS			
1. Muziejaus lankytojai (pagal filialus, tikslines grupes)	Buvo planuota	Per 2012 metus muziejų aplankė 2794 lankytojai. Organizuoti – 1192 Pavieniai – 468 Edukacinių užsiėmimų dalyviai – 285 Renginių dalyviai - 849	Liudvika Burzdžiuvienė
2. Edukacinės programos (nurodyti tęsiamų ir naujų programų temas, kokioms lankytojų grupėms jos skirtos, kur ir kada vyko)	Nebuvo planuota	Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejuje dirba tik du darbuotojai, taigi neturime galimybės nuolatos vesti edukacinius užsiėmimus, tačiau vedami jau tradiciniiais tapę edukaciniai renginiai.	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Muziejaus renginiai (nurodyti renginių pavadinimus, laiką ir vietą)	Buvo planuota	Per 2012 metus muziejuje įvyko šie renginiai: <ul style="list-style-type: none"> • 2012-04-14 Renginyje skirtas Johaneso Borovskio 95-osioms gimimo metinėms paminėti. • 2012-05-18 Tarptautinė muziejų naktis Bitėnuose „Bitnaktis“. • 2012-07-13 Teatralizuotas koncertas „In teatre“ Bitėnuose. Tarptautinis teatras – jungtinis pietų Baltijos regiono kultūrinės dirbtuvės. • 2012-05-11 Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena. Bitėnuose „Knygnešių keliais“. • 2012-08-09-15 Profesionalių dailininkų pleneras, kuriame dalyvavo keturi profesionalūs dailininkai. • 2012-08-15 Tradicinis renginys Sueiga pas Martyną Jankų. 	Liudvika Burzdžiuvienė

4. Muziejaus interneto svetainės plėtra (kas ir kaip buvo atnaujinta)	Nebuvo planuota	Neturime finansinių galimybių ir žmogiškųjų išteklių muziejaus interneto svetainei sukurti ir jos priežiūrai vykdyti.	Liudvika Burzdžiuvienė
5. Fondų lankytojų aptarnavimas (murodyti aptarnautų lankytojų grupės ir skaičiai)	Buvo planuota	2012 metais muziejaus fondais pasinaudojo 3 lankytojai.	Liudvika Burzdžiuvienė
6. Kita veikla	Nebuvo planuota	-	Liudvika Burzdžiuvienė
IV. EKSPOZICIJOS IR PARODOS			
1. Ekspozicijų ir parodų teminių planų bei koncepcijų rengimas (pavadinimai, trumpas apibūdinimas)	Buvo planuota	Vyko paruošiamieji naujos ekspozicijos koncepcijos kūrimo darbai. 2012 – 2013 m. muziejus dalyvauja projekte, kurio tikslas – naujos, modernios ekspozicijos sukūrimas.	Liudvika Burzdžiuvienė
2. Atnaujintos ekspozicijos (pavadinimas ir vieta, nurodant filialą)	Buvo planuota	Ryšių su naujų eksponatų įsigijimu, muziejuje nuolat vyksta ekspozicijų atnaujinimo darbai. Lietpos mėnesį vyko Mažosios Lietuvos paveikslų sodo po atviru dangumi ekspozicijos tvarkymo darbai, o rugpjūčio mėnesį ekspozicija papildyta naujais tapybos darbais.	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Parodos muziejuje (pavadinimas, vieta, laikas)	Buvo planuota	Dėl mažos ekspozicinės erdvės muziejuje negalime priimti eksponuoti muziejinių parodų. Per 2012 metus muziejaus Mažosios Lietuvos paveikslų sode po atviru dangumi buvo eksponuota: <ul style="list-style-type: none"> • 2012-15-18 Šilutės muziejaus parengta paroda „Šilutės evangelikų – liuteronų bažnyčiai-80“.	Liudvika Burzdžiuvienė
4. Parodos kitose muziejaus ir institucijose Lietuvoje ir užsienyje (pavadinimas, vieta, laikas)	Buvo planuota	Per 2012 metus M. Jankaus muziejus su parodomis dalyvavo kituose muziejuose ir institucijose: <ul style="list-style-type: none"> • 2012-04-14 Parengta Giunteri Hobage paroda „Šešėlių upės“, Vilkyškių bažnyčia. • 2012-11-29 Klaipėda, Mažosios Lietuvos istorijos muziejus, eksponuoti Elzės Jankutės tautiniai drabužiai ir aksesuarai. • 2012-11-27 Paroda „Tautinis kostiumas- etninio tapatumo simbolis“ eksponuota Tauragės kultūros centre	Liudvika Burzdžiuvienė

5. Virtualios parodos (pavadinimas, tinklalapio adresas)	Nebuvo planuota	-	Liudvika Burzdžiuvienė
6. Bendradarbiavimas su kitais muziejais (kokioms parodomis, kokių ir kiek eksponatų paskolintina)	Buvo planuota	Bendradarbiauta su Tauragės, Šilutės, Klaipėdos Mažosios Lietuvos istorijos muziejais. Deponuoti 6 eksponatai.	Liudvika Burzdžiuvienė
7. Kiti darbai	Nebuvo planuota	-	Liudvika Burzdžiuvienė
V. LEIDYBINĖ IR MOKSLINĖ VEIKLA			
1. Katalogų, mokslinių ir kitų leidinių, išskaitant elektroninius, rengimas ir leidyba (autorius, pavadinimas, apimtis)	Nebuvo planuota	Neišleista	Liudvika Burzdžiuvienė
2. Informacinių leidinių (bukletų, kvietimų, plakatų ir kt.) rengimas ir leidyba (kokiomis kalbomis)	Nebuvo planuota	Buvo išleisti plakatai ir kvietimai į 5 renginius, vykusius Pagėgių savivaldybės M.Jankaus muziejuje (lietuvių kalba).	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Publikacijų kultūros ir periodinėje spaudoje rengimas (autorius, pavadinimas, leidinys)	Buvo planuota	Kultūros ir periodinėje spaudoje buvo publikuoti 3 straipsniai, kurių autorė – Liudvika Burzdžiuvienė.	Liudvika Burzdžiuvienė
4. Moksliniai tyrimai (temos)	Nebuvo planuota	Nebuvo paskelbta	Liudvika Burzdžiuvienė
5. Mokslinių straipsnių rengimas (autorius, pavadinimas, leidinys)	Nebuvo planuota	Nebuvo paskelbta	Liudvika Burzdžiuvienė
6. Mokslinių ir kitų konferencijų rengimas muziejuje (pavadinimas, vieta, laikas)	Nebuvo planuota	Nebuvo paskelbta	Liudvika Burzdžiuvienė
7. Dalyvavimas mokslinėse ir kitose konferencijose ne muziejuje (tema, vieta, dalyviai)	Nebuvo planuota	Muziejaus darbuotojai dalyvavo šiose konferencijose: <ul style="list-style-type: none"> • 2012-10-02 „Parodų tiltai: informacija ir komunikacija“, Kauno rotušė. • 2012-05-12 „Muziejų metai – 2012“ Bijotai, Šilalės raj. • 2012-11-29 „Istorinis vakarų Lietuvos kostiumas.“, Klaipėda, MLIM. 	Liudvika Burzdžiuvienė
8. Pranešimai mokslinėse konferencijose (autorius, pavadinimas, vieta)	Buvo planuota	Per 2012 metus Muziejaus direktorė Liudvika Burzdžiuvienė	Liudvika Burzdžiuvienė

	<p>parengė ir perskaitė 9 pranešimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2012-05-11 Pranešimas „Šis kraštas kaip muzika...“ konferencijoje, skirtoje Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai paminėti, Bitėnai. • 2012-07-19 Pranešimas „Mažosios Lietuvos tautinio kostiumo genezė“, Kintai. • 2012-08-18 Pranešimas „Dvarų atodangos – Šilgalių dvaro istorija“, Šilgaliai. • 2012-09-21 Pranešimas „Dvarų atodangos – Piktupėnų dvaro istorija“, Piktupėnai. • 2012-09-21 Pranešimas „Dvarų atodangos – Būbliškių dvaro istorija“, Būbliškės. • 2012-10-05 Pranešimas „Mažosios Lietuvos tautinio kostiumo genezė“, Stoniškiai. • 2012-10-18 Reportažas „Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus – gyvenimas ir veikla“, Tauragės radijas. • 2012-11-29 Pranešimas „Tautinis kostiumas Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejaus rinkiniuose“, Klaipėda. • 2012-11-27 Pranešimas „Tautinis kostiumas- etninio tapatumo simbolis“ Tauragės kultūros centre 	Liudvika Burzdžiuvienė
9. Kiti darbai	-	-
VI. RINKINIŲ APSKAITOS KOMPIUTERIZAVIMAS IR EKSPONATŲ SKAITMENINIMAS	Nebuvo planuota	Liudvika Burzdžiuvienė
1. Kompiuterinė apskaita (nurodyti įvestų į muziejaus duomenų bazę įrašų apie ekspонатus bei skaitmeninių vaizdų skaičių)	Nebuvo planuota	Kompiuterinė apskaita nevykdoma Liudvika Burzdžiuvienė

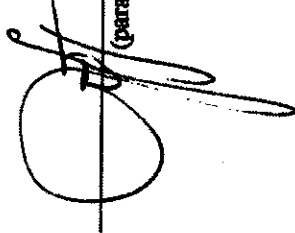
2. LIMIS (vykdyti parengiamieji darbai)	Nebuvo planuota	Ruošiantis LIMIS sudarymui, buvo lankyti mokomieji seminarai.	Liudvika
3. Ekspонатų skaitmeniniams	Nebuvo planuota	Ekspонатų skaitmeninimo darbai 2012 metais nebuvo pradėti dėl specialistų ir reikiamos aparatūros stygiaus.	Burzdžiuvienė Liudvika
3. Suskaitmenintų ekspонатų atranka (nurodyti prioritetinį kriterijų/-us: unikalumas, turinys ir vertė, fizinė būklė, amžius, rūšis, tema, kt.)	Nebuvo planuota	Atranka nebuvo daryta.	Burzdžiuvienė Liudvika
3.2. Suskaitmenintų ekspонатų skaičius	Nebuvo planuota	-	Burzdžiuvienė
3.3. Dalyvavimas skaitmeninimo projektuose (pavadinimas, partneriai, kt.)	Nebuvo planuota	Skaitmeninimo projektuose muziejus nedalyvauja.	Liudvika Burzdžiuvienė
4. Skaitmeninimo ir darbo su duomenų bazėmis gebėjimų ugdymas (dalyvavimas darbo grupėse, mokymuose)	Nebuvo planuota	Muziejaus darbuotojai dalyvavo dviejuose skaitmeninimo ir darbo su duomenų bazėmis mokymuose.	Burzdžiuvienė Liudvika
5. Kiti darbai	Nebuvo planuota	-	Burzdžiuvienė
VII. RYŠIAI SU VISUOMENE			
1. Informacija žiniasklaidai apie muziejų, jo rinkinius ir renginius (nurodyti parengtą informacinių pranešimų spaudai, radijo ir televizijos laidų, kuriose dalyvauta, skaitčių)	Buvo planuota	<ul style="list-style-type: none"> Muziejaus darbuotojai parengė 6 informacinius pranešimus apie renginius muziejuje. Muziejus bendradarbiavo su laikraščiais „Pamarys“, „Šilokarčema“, „Voruta“ ir Tauragės radijumi, rengiant laidą apie Martyną Jankų. 	Liudvika Burzdžiuvienė
2. Reklama (nurodyti projektus, kuriems buvo organizuotos specialios reklamos kampanijos ir jas trumpai apibūdinti)	Nebuvo planuota	-	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Kita veikla	Nebuvo planuota	-	Liudvika Burzdžiuvienė
VIII. METODINĖ VEIKLA			
1. Konsultacijos, metodinė pagalba įvairiais muziejaus veiklos klausimais (kam, kokiais klausimais buvo teikta)	Nebuvo planuota	<p>Buvo teikta konsultacija muziejaus veiklos klausimais:</p> <ul style="list-style-type: none"> Žiniasklaidos atstovams. Klaipėdos universiteto studentams. 	Liudvika Burzdžiuvienė

2. Metodinės medžiagos rengimas (tema, tikslinė grupė, sklaidos būdas)	Nebuvo planuota	Metodinė medžiaga nebuvo rengiama.	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Darbas su stažuotojais ir praktikantais	Nebuvo planuota	2012 metais Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejuje praktikos studentai neatliko.	Liudvika Burzdžiuvienė
IX. MUZIEJAUS DARBUOTOJAI			
1. Kadro kaita (nurodyti priimtų / atleisti darbuotojų skaičių)	Nebuvo planuota	Per 2012 metus per Viešųjų darbų programą muziejuje buvo idarbinti ir atleisti 7 darbuotojai.	Liudvika Burzdžiuvienė
2. Kvalifikacijos kėlimas –stadijavimas aukštesiose mokyklose, dalyvavimas seminaruose, kursuose, konferencijose Lietuvoje ir užsienyje (programos, temos, vieta, dalyviai)	Nebuvo planuota	<p>Muziejaus darbuotojai dalyvavo šiuose seminaruose, kvalifikacijos kursuose, konferencijose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2012-12-7-8 d. „ Viešųjų pirkimų organizavimas“, Pagėgiai. • 2012-04-19 „Kultūros pėda – 2012“, Klaipėda. • 2012-06-20 Paveldosaugos seminaras „Mažosios Lietuvos kapinių bazės formavimas“, Pagėgiai. • 2012-09-10 „Muziejaus įvaizdžio kūrimas, taikant viešųjų ryšių technologijas“, Telšiai. • 2012-09-24 „Mažosios Lietuvos kapinės – problemos ir sprendimai“, Rusnė. • 2012-10-02 „Parodų tiltai: informacija ir komunikacija“, Kauno rotušė. • 2012-05-12 „Muziejų metai – 2012“ Bijotai, Šilalės raj. • 2012-11-29 „Istoris vakarų Lietuvos kostiumas.“, Klaipėda, MLIM. 	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Kita svarbi informacija apie darbuotojus (apdovanojimai ir kt.)	Nebuvo planuota		Liudvika Burzdžiuvienė

X. MUZIEJAUS PAGALBINIŲ PADALINIŲ VEIKLA			
1. Archyvo ir bibliotekos darbas	Nebuvo planuota	Muziejus neturi bibliotekos padalinio.	Liudvika Burzdžiuvienė
2. Ūkinė veikla (statybos ir remonto darbai, kiti ūkiniai darbai – apibūdinimas, rezultatai, finansinės išlaidos)	Nebuvo planuota	<ul style="list-style-type: none"> • Plečiant muziejui priklausančios teritorijos ribas, toliau buvo vykdomi sklypo formavimo darbai. • Nuolat vykdomi Mažosios Lietuvos paveikslų sodų po atviru dangumi paveikslų ir teritorijos tvarkymo ir priežiūros darbai: pakeistas 13 paveikslų etiketažas, iš ekspozicijos iškelti 5 sūnykė darbai, sutvirtintos 8 paveikslų laikančiosios konstrukcijos (įbetonuojant). • Nuolat vykdomi Muziejaus pastato aplinkos apželdinimo, priežiūros, Bitės upės pakrančių tvarkybos darbai. 	Liudvika Burzdžiuvienė
3. Kitų padalinių darbas	Nebuvo planuota	Muziejus kitų padalinių neturi.	Liudvika Burzdžiuvienė

Direktorius M. Jankaus
(Vadovo parašas, muziejus)

(parašas)

Liudvika Burzdžiuvienė
(vardas, pavardė)

2013 m. vasaris 14 d.
(Užpildymo data)

Forma MV-01 patvirtinta Lietuvos Respublikos
kultūros ministro 2011 m. sausio 26 d.
įsakymu Nr. IV-48

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖ

(miestas, rajonas, savivaldybė)

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS M. JANKAUS MUZIEJUS

(įstaigos pavadinimas)

2012 METŲ MUZIEJAUS VEIKLOS
A T A S K A I T A

2012-01-18
(užpildymo data)

Pateikiama: iki vasario 15 d. ataskaitiniams metams pasibaigus steigėjui (-jams) ir Kultūros ministerijai

Įstaigos kodas registre	1	8	8	2	1	1	5	8	5	
Adresas	Bitėnai, Lumpėnų sen. LT-99265 Pagėgių savivaldybė									
Telefonas, faksas, el. pašto adresas	8 441 42736, mob, 8 656 15021 muziejus@pagegiai.lt m.jankausmuz@gmail.com									
Svetainės adresas internete										
Steigėjas (-jai)	Pagėgių savivaldybės taryba									
Muziejaus grupė	Memoriali nis	Muziejaus padalinių skaičius								

I. Muziejaus rinkinių charakteristika

1. Ekspонатų įsigijimas, inventORIZAVIMAS, skaitmeninimas ir įvertinimas

Eilutės kodas	Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius	Per ataskaitinius metus įsigytų eksponatų skaičius	Bendras suinventorizuo- tų eksponatų skaičius	Suinventori- zuotų per ataskaitinius metus eksponatų skaičius	Pagrindinio fondo eksponatai				Pagalbinio fondo eksponatai			
					Iš viso	Per ataskaitinius metus įsigyta	Suinventori- zuota eksponatų	Per ataskaitinius metus suin- ventorizuota	Iš viso	Per ataskaitinius metus įsigyta	Suinven- torizuota eksponatų	Per ataskaitinius metus suinven- torizuota
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01	2065	187	2065	187	629	67	629	67	1436	120	1436	120

Eilutės kodas	Suskaitmenintų eksponatų skaičius	Per ataskaitinius metus suskaitmenintų eksponatų skaičius	Įvertintų tikraja verte eksponatų skaičius	Per ataskaitinius metus įvertintų tikraja verte eksponatų skaičius	Įvertintų tikraja verte eksponatų vertė, Lt	Per ataskaitinius metus įvertintų tikraja verte eksponatų vertė, Lt
01	-	-	-	-	-	-

2. Ekspонатų restauravimas, konservavimas, nurašymas, perkėlimas

Eilutės kodas	Reikia		Per ataskaitinius metus				Nurašyta eksponatų		Perkelta iš pagrindinio į pagalbinį fondą	Perkelta iš pagalbinio į pagrindinį fondą
	Restauruoti	Konservuoti	Restauruota		Konservuota		Pagrindinio fondo	Pagalbinio fondo		
			Iš viso eksponatų	Muziejaus eksponatų	Iš viso eksponatų	Muziejaus eksponatų				
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
01	18	53	1	1	-	-	-	-	-	-

II. Muziejaus veikla

1. Lankytojai

Eilutės kodas	Bendras lankytojų skaičius	Pavieniai lankytojai	Organizuoti lankytojai		Edukacinių užsiėmimų temų skaičius	Per ataskaitinius metus parengtų edukacinių užsiėmimų temų skaičius	Surengta edukacinių užsiėmimų	Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius	Muziejaus renginių lankytojų skaičius	Fondų lankytojų skaičius	Muziejaus interneto svetainės lankytojų skaičius
			Iš viso	Iš jų moksleivių							
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12
02	2794	468	1192	558	1	1	1	285	6	-	-
									849		

2. Nuolatinės ekspozicijos ir parodos

Eilutės kodas	Per ataskaitinius metus eksponuota muziejinių vertybių						Paskolinta eksponatų		Muziejaus pastatų, kuriuose įrengtos ekspozicijos, skaičius
	Iš viso		Iš jų		Iš viso	Kitų muziejų nuolatiniams ekspozicijoms ir parodoms			
	Muziejaus pagrindinio fondo	Pasiskolintų iš kitų muziejų	Pasiskolintų iš fizinių ir juridinių asmenų	Muziejų					
A	1	2	3	3	4	5	6	7	
02	275	190	3	-	4	1	1	1	

Eilutės kodas	Iš viso surengta parodų	Iš muziejaus rinkinių				Kitų parodų		
		Muziejuje		Kitur		Parodos ne iš muziejaus rinkinių	Užsienio parodos	Bendrai su kitomis institucijomis surengtos parodos
		Lietuvoje	Užsienyje	Lietuvoje	Užsienyje			
A	8	9	10	11	12	13	14	15
02	4	-	2	-	-	2	-	2

3. Leidybinė ir mokslinė veikla

Eilutės kodas	Išleista leidinių							Mokslinėse konferencijose skaitytų pranešimų skaičius
	Katalogų		Skaitmeninių leidinių		Publikacijų kultūros ir periodinėje spaudoje skaičius	Mokslinių publikacijų skaičius	Mokslinėse konferencijose skaitytų pranešimų skaičius	
	Iš arodų katalogų	Mokslinių katalogų ir knygų	Informacinių leidinių	Skaitmeninių leidinių				
A	1	2	3	4	5	6	7	

III. Muziejaus darbuotojai

1. Muziejaus darbuotojų klasifikacija pagal pareigas

Eilutės kodas	Iš viso muziejaus darbuotojų	Administracijos darbuotojų	Muziejininkų	Ekskursijų vadovų	Restauratorių	Ūkinio techninio personalo	Darbančių pagal terminuotą, laikiną, sezoninę ir kitas sutartis	Kitų
A	1	2	3	4	5	6	7	8
03	2	1	1	-	-	-	7	-

2. Muziejaus darbuotojų kvalifikacijos kėlimas

Eilutės kodas	Dalyvavimas seminaruose, kursuose Lietuvoje		Stażuotės užsienyje	
	Seminarų kursų skaičius	Dalyvavusių kursuose muziejaus darbuotojų skaičius	Stażuotčių skaičius	Dalyvavusių stażuotėse muziejaus darbuotojų skaičius
A	1	2	3	4
03	5	2	-	-

IV. Muziejaus patalpos

Eilutės kodas	Muziejaus patalpų plotas, kv.m	Muziejaus nuolatinių ekspozicijų plotas	Muziejaus lauko ekspozicijų plotas, ha	Parodų salių plotas, kv.m	Rinkinių saugyklų plotas, kv.m	Nuomojamų patalpų plotas, kv.m	Išnuomotų muziejaus patalpų plotas, kv.m
A	1	2	3	4	5	6	7
04	160,56	92,73	1,3	-	11,49	-	-

KU BALTOS REGIONO ISTORIJOS IR ARCHEOLOGIJOS INSTITUTAS
PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS KULTŪROS CENTRAS
PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS MARTYNO JANKAUS MUZIEJUS
MAŽOSIOS LIETUVOS ISTORIJOS MUZIEJUS

KLAIPĖDOS KRAŠTO DIENA

KVIEČIAME Į RENGINIUS:

SAUSIO 14 D. KLAIPĖDOJE, 14.00 • Almanacho „Kovos keliais“ (1938 m., red. Jonas Vanagaišis) antrojo leidimo pristatymas

• Parodos „Mažoji Lietuva meno kūniuose“ pristatymas

• Dokumentinio filmo-kronikos „Klaipėdos atvaizdavimas“ (1923 m.) demonstravimas

• Pagėgių kultūros centro folkloro kolektyvo „Murguven“ koncertas

SAUSIO 16 D. ŠILUTĖJE, 12.30 • Almanacho „Kovos keliais“ (1938 m., red. Jonas Vanagaišis) antrojo leidimo pristatymas

SAUSIO 16 D. PAGĖGIUOSE

16.30 • Bitėnų kapinėse atminimo žvakų uždegimas ant Mažosios Lietuvos visuomenės ir politikos veikėjo Jono Vanagaičio kapo

17.00 • Martyno Jankaus muziejuje Bitėnuose almanacho „Kovos keliais“ (1938 m., red. Jonas Vanagaišis) antrojo leidimo pristatymas

RENGINIUOSE DALYVAUJA:

Jono Vanagaičio vaikūčiai Romas Šležus, Maryla Kavaliauskaitė-Merpinė,
dr. Silva Podytė, Klaipėdos universitetas, prof. Vygasas Varelis, Klaipėdos universitetas,
Svetlana Jašinskiene, Pagėgių kultūros centras

Minint Klaipėdos krašto dieną visuomenei pristatytas antras almanacho „Kovos keliais“ leidimas

Dar 1938 metais Jono Vanagaičio išleistas almanachas „Kovos keliais“, skirtas Klaipėdos prisijungimo prie Lietuvos 15-os metų sukakčiai paminėti, šiemet sujungė tris istoriškai Klaipėdos kraštui labai svarbias vietas – Klaipėdą, Šilutę ir Bitėnus (Pagėgių savivaldybė), mat minint Klaipėdos krašto dieną, visose jose buvo pristatytas antrasis šio almanacho leidimas.

2007 metais į Lietuvą iš JAV atvykę Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjo, laikraštininko, Tilžės akto signataro Jono Vanagaičio vaikaičiai Romas Šležas ir Marytė Kavaliauskaitė-Murphy, priėmė sprendimą perlaidoti savo senelį Mažosios Lietuvos panteone – Bitėnų kapinėse. Po dviejų metų, 2009 m. rugsėjo 19 d., nuoširdžiai talkininkaujant Pagėgių savivaldybės Kultūros centrui ir jo direktorei Svetlanai Jašinskienei, iš Vokietijos buvo parvežti ir perlaidoti Jono Vanagaičio bei Marijos Vanagaitienės – Brožaitytės palaikai. 2010 m. Jono Vanagaičio atminimui įamžinti buvo žengtas dar vienas žingsnis – namas Klaipėdoje, kuriame tarpukariu gyveno Vanagaičių šeima, buvo pažymėtas atminimo lenta. 2011 m. birželio 9 d. Bitėnų kapinėse atgulė Jono ir Marijos Vanagaičių duktė Ieva Vanagaitytė Kavaliauskienė-Jamukėnienė.

Be minėtų įvykių, kelis metus buvo dirbama su bene svarbiausiu objektu Jono Vanagaičio atminimo įamžinimo istorijoje – almanacho „Kovos keliais“ antrojo leidimo parengimu. Jono Vanagaičio vaikaičių parašytoje knygos pratarinėje didžiausia padėka reiškiamą „nepailstamai padėjėjai“ Pagėgių savivaldybės direktorei Svetlanai Jašinskienei ir Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorei doc. dr. Silvai Pocytei bei Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedros vedėjui, prof. dr. Vygantui Vareikiui, parašiusiems įžanginius knygos straipsnius. Taigi, po 74 metų almanachas „Kovos keliais“ sugrižo pas skaitytoją.

Pirmasis knygos pristatymas įvyko sausio 14 dieną Klaipėdoje, Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje. Visus atėjusius į knygos sutiktuves sunkiai talpino nauja muziejaus parodų salė. Pagėgių savivaldybės Kultūros centro vyresnio amžiaus žmonių šokių kolektyvas „Marguva“, dalyvavęs visuose Jono Vanagaičio įamžinimo renginiuose, maloniai suteikė ne tik žiūrovus, bet ir iš JAV atskridusius senelio knygą pristatyti vaikaičius Romą Šležą ir Marytę Kavaliauskaitę-Murphy. Apie tai, kaip skynėsi kelią naujai atgimusi knyga, apie sėkmes ir nesėkmes, apie pagalbą ir abejingumą, apie patriotizmą ir meilę Lietuvai kalbėjo Romas Šležas, Marytė Kavaliauskaitė-Murphy, dr. Silva Pocyte, prof. V. Vareikis ir S. Jašinskiene. Pristatymo metu buvo rodomas 1923 m. dokumentinis filmas – kronika „Klaipėdos atvadavimas“.

Nemažiau šilti ir prasmingi knygos pristatymo renginiai, lydimi Jono Vanagaičio vaikaičių prisiminimų ir istorikų komentarų, sausio 16 dieną įvyko Šilutės kultūros ir pramogų centre ir Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejuje.

Reikia pažymėti, kad visas 500 egzempliorių tiražas buvo išleistas asmeninėmis Jono Vanagaičio vaikaičių lėšomis. Norintys įsigyti šį puikiai išleistą Klaipėdos krašto istorijos ir kultūros pažinimui skirtą leidinį, gali kreiptis į Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejų (tel. 8 441 42 736).

Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejaus direktorė
Liudmila Burzdžiuvienė

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS MARTYNO JANKAUS MUZIEJUS BITĖNUOSE

KVIEČIA Į „BITNAKTĮ“

2012 m. gegužės 18 d. (penktadienį) 19 val.30 min.

Priminimas:

M. Jankaus muziejus šią naktį mielai priims dovanas - praeities artefaktus - senas fotografijas, laikraščius, knygas... nes tik jie tikrieji mūsų praeities ir dabarties liudininkai, kuriuos privalome išsaugoti MES.

Renginio rėmėjai
Pagėgių savivaldybės administracija
K. Komskio paramos ir labdaros fondas

Renginio organizatoriai
Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejus
Bitėnai, tel. 8 441 42736, el.p. muziejus@pagegiai.lt

Spalvingas XV tarptautinio operos ir simfoninės muzikos festivalio „Muzikinis rugpjūtis pajūryje“ pasirodymas Bitėnuose

Liepos 13 d., penktadienį, Martyno Jankaus muziejaus Mažosios Lietuvos paveiklų sode įvyko pirmasis XV tarptautinio operos ir simfoninės muzikos festivalio „Muzikinis rugpjūtis pajūryje“ koncertas.

Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro vadovas Ramūnas Kaubrys pasidžiaugė, kad Lietuvoje šis festivalis pradamas Bitėnuose, Mažosios Lietuvos paveikslų sodo aplinkoje. Vieta pasirinkta ne atsitiktinai, o siekiant ir toliau plėtoti gražius bendradarbiavimo ryšius, užmegztus nuo 2007 metų. Anot Arūno Kaubrio, bendraudamas su Savivaldybės meru Virginijumi Komskiu ir Martyno Jankaus muziejaus direktore Liudmila Burzdžiuviene suprato, kad šiame krašte profesionalus menas ir kultūra laukiami atviromis širdimis ir išskėstomis rankomis.

Festivalis kasmet keičiasi, tačiau svarbiausi dalykai: festivalio kokybė, atlikėjų ir muzikinių kūrinių įvairovė, plati geografinė aprėptis ir gausus klausytojų ratas – visuomet išlieka. Puoselėdamas savo tradicijas, XV tarptautinis operos ir simfoninės muzikos festivalis „Muzikinis rugpjūtis pajūryje“ pristatė įvairialypę sceninės muzikos žanrų programą, dovanojo galimybę susitikti su talentingais Lietuvos ir užsienio šalių muzikantais bei pakvietė į tarptautinio projekto IN THEATRE koncertą. Anot projekto koordinatūros Rūtos Varnaitės, tarptautinės kultūrinės dirbtuvės – smagus ir įdomus iššūkis muzikiniam teatrui atstovaujančiai komandai. Penkiolika IN THEATRE atlikėjų iš Lietuvos, Lenkijos ir Švedijos keletą mėnesių rinkosi į jungtines kūrybines dirbtuves, kuriose buvo siekiama kiekvienos šalies istoriją, kultūrą, kalbą bei kitus nacionalinius ypatumus perteikti atliekant šių kraštų dainas. Galiausiai pavyko sukurti žaismingą pasirodymą apie tris Baltijos šalis, kuriose galima rasti meilės ir pavydo istorijų, kabareto spindesio, lengvos ironijos ar tiesiog puikios nuotaikos.

Informaciją parengė mero patarėja Rita Vidraitė

IR VĖL SUEIGA PAS MARTYNĄ JANKŲ

2012 m. rugpjūčio 15 d. (trečiadienį), 15 val.

Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejuje

15.00 val. – Būtėnų kapinės.

Martyno Jankaus atminimo pagerbimas.

15.30 val. – Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejus.

Martynas Jankus ir jo „Aušros“ archyvas
(prof. habil. dr. Domas Kaunas, Pranas Matijošius, dr. Silva Pocytė).

Amžinosios Rambynų kalno knygos kopijos 10-mečio iškilmės

(dalyvauja knygos sukurimo dėjos autorai, dailininkai, fundatoriai)

„Aušros“ archyvo kopijų apdovanojimo žemėlapių
pateiktuvės M. Jankaus muziejuje

„Aušros“ archyvo kopijų dailininkų plenero darbų pristatymas

Tradicinio profesionalių dailininkų plenero
„Mažosios Lietuvos istorija kultūrai paveldas“
darbų pristatymas „Mažosios Lietuvos paveldas“ sode.

Kauno miesto ansamblio „Vilniaus archyvas“ koncertas

Renginio rėmėjai:

Pagėgių savivaldybės administracija
K. Korsko paramos ir labdaros fondas

Organizatoriai:

Pagėgių savivaldybės M. Jankaus muziejus
Pagėgių savivaldybės administracija

Sueiga pas Martyną Jankų

Rugpjūčio 15 d. Martyno Jankaus muziejus pakvietė į tradicinę sueigą pas Martyną Jankų. Tradiciškai sueiga prasidėjo Mažosios Lietuvos panteonu vadinamose Bitėnų kapinėse, kur buvo pagerbtas Martyno Jankaus bei kitų visuomeninių ir politinių veikėjų atminimas.

Šiomet sueigos metu Lietuvos knygotyrininkas, bibliofilas, edukologas ir Mažosios Lietuvos kultūros tyrinėtojas prof. habil. dr. Domas Kaunas sueigos svečiams pristatė knygą „Ausros“ archyvas: Martyno Jankaus rinkinys“. Senojoje Martyno Jankaus daržinėje buvo pasakojama, kaip po daugelio metų paieškų buvo rastas pražuvęs „Aušros“ archyvas. Apie archyvo radimo istoriją papasakojo archyvo radėjas, kaunietis Pranas Matijošius, apie šio archyvo istorinę bei literatūrinę svarbą kalbėjo prof. habil. dr. Domas Kaunas ir knygos recenzentė doc. dr. Silva Pocyte.

Pagerbdami Amžinosios Rambyno kalno knygos kopiją, mintimis apie šios knygos idėjos įgyvendinimą pasidalino idėjos autoriai Eugenijus ir Giedrė Skipičiai, knygos autorė dailininkė Dalia Marija Šaulauskaitė bei tuometis Pagėgių savivaldybės mero pavaduotojas Kęstas Komskis.

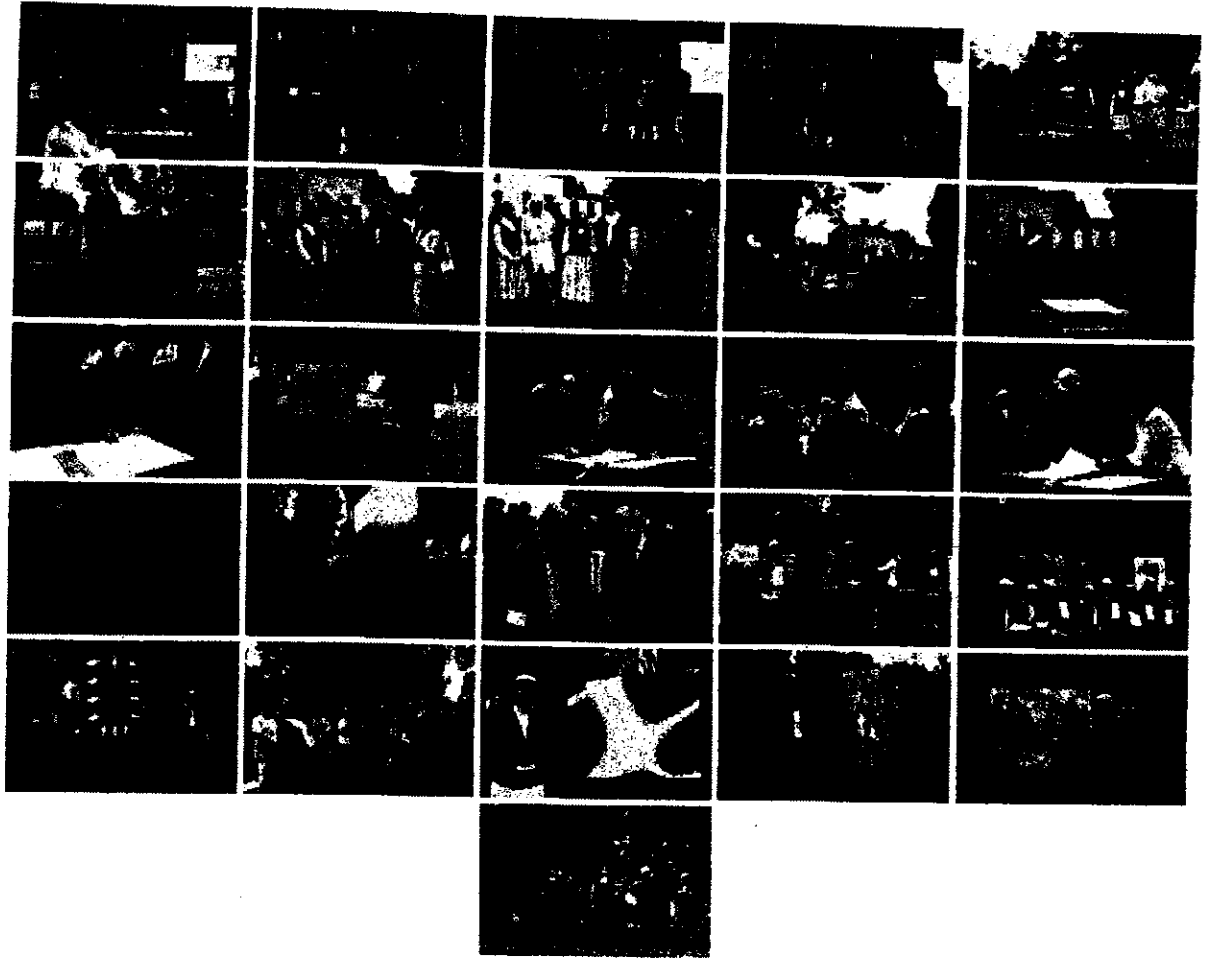
Amžinoji Rambyno kalno knyga Martynui Jankui buvo padovanota 1928 metais, minint Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį ir Martyno Jankaus septyniasdešimtmetį. Tai buvo Lietuvos visuomenės dovana už jo nuopelnus prijungiant Klaipėdos kraštą prie Didžiosios Lietuvos. Ši knyga tapo Martyno Jankaus ir Mažosios Lietuvos svečių knyga. Šiuo metu Amžinoji Rambyno kalno knyga saugoma nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, nes šiandien ši knyga vertinama kaip neįkainojama Lietuvos istorijos relikvija. 2002 metais antrajam gyvenimui gimusioje Amžinojoje Rambyno kalno knygoje šilkografiniu būdu iš originalios knygos buvo perkeltas Vydūno įrašas, Martyno Jankaus išanginis žodis ir Tilžės akto kopija. Knygoje įrišta 1000 aukštos kokybės popieriaus lapų, kuriose palikti įrašai turėtų išlikti ilgai. Sueigos metu renginio svečiai buvo kviečiami palikti savo įrašą knygoje.

Kitas svarbus sueigos momentas – į muziejų sugrįžusio restauruoto, dvikalbio Pagėgių apskrities žemėlapio pristatymas visuomenei. Šį žemėlapią muziejui padovanojo istorijos mokytojas Robertas Maziliauskas.

Neatsiejama sueigos pas Martyną Jankų dalis – jaunųjų ir profesionalių dailininkų plenero darbų atidengimas. Šiomet Martyno Jankaus muziejaus paveiklų sodą papildė dar keturi plenero „Mažosios Lietuvos istorija, kultūra ir paveldas“ paveikslai: vilnietės Kristinos Norvilaitės paveikslas „Prisilietimas“, klaipėdiečio Rolando Marčiaus darbas „Paribių pašvaistė“, jurbarkiškos Rasos Gybaitės paveikslas „Žvejė“ ir klaipėdiečio dailininko Algirdo Vadokio paveikslas „Bitėnai“.

Sueigos renginį vainikavo kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas“ koncertas. Sueigos svečiai buvo vaišinami žolelių arbata, naminiu sūriu, medumi ir šviežiais agurkais.

Savo apsilankymu sueigos organizatorius pagerbė Martyno Jankaus vaikaitė Eva Milda Jankutė – Gerola.

Mero patarēja Rita Vidraitė

Publikuota informacija: „Pamarys“ 2012 m. rugpjūčio 24 d. Nr. 66, p.: 7-8

<http://www.litera.lt/daugiau/3363>

<http://www.mazoji-lietuva.lt/article.php?article=5022>

2012 m. rugpjūčio 24 d.

Petras Skutulas

Bitėnuose, Martyno Jankaus sodyboje, 2012-aisiais metais

Kasmet, rugiapjūtės meta, visuomenė vienur ar kitur aptinka paskelbtą kvietimą atvykti į Bitėnus.

Prieš kokius 6-7 dešimtmečius ano meto šviesuomenė karts nuo karto taip pat skubėdavo į Bitėnus – į publicisto, leidėjo, spaustuvininko, politinio veikėjo Martyno Jankaus, beje, dar jam gyvam esant vadinto Mažosios Lietuvos patriarchu, sodybą, kur vykdavusios sueigos.

Pagerbti probočiai

Galima spėti, kad šiais skubos ir pinigų stygiaus (visiems jų per mažai – reikia lėkti ir skubiai iš kurs nors gauti) laikais į tradicinę sueigą pas Martyną Janką, į Bitėnus, suvažiuotų daugiau žmonių, jeigu tos sueigos būtų retesnės, o ne kasmet. Galbūt, bet ir dabar kiekvienais metais atsiranda būrelis norinčių pabuvoti bičių ar bitininkų garbei pavadintuose Bitėnuose.

Ir šįkart, 2012 m. rugpjūčio 15-ąją, bitėniškiai atvykėlius vaišino medumi, sūriu, šviežiais agurkais ir mėtų arbata. Skanu buvo, bet ne tai svarbiausia...

Iš pradžių atvykėlių transportas išsirikiavo ties Bitėnų kapinaičių kalvelėje rymančiais šio krašto senolių prūsiškai kukliais kryželiais ir antkapiais. Su lininiu žiponu lyg koks Rambyno ainių ainis čionykštis Kazimieras Žemgulis, savo pačios Birutės vis dar Kazeliu vadinamas, prie kapinaičių vartų stovėjo su deglu rankose.

Paskui šį žiburį vartelius pravėrę žmonės nulenkę galvas čia besiilsintiems bitėniškių Jankų gentainiams ir kitiems.

Kaip gimsta knygos

Buvusioje Jankų daržinėje (dabar ji priklauso nebe šiai sodybai) būrelis susirinkusiųjų išklaušė dažnai Bitėnus aplankančio vilniečio profesoriaus habil. dr. Domo Kauno pasakojimą apie stebuklingai surastus „Aušros“ („Auszros“) laikraščio (tai pirmasis Didžiąjai Lietuvai skirtas spausdintas visuomeninis, politinis ir literatūrinis mėnesinis leidinys, 1883-1886 m. leistas Ragainėje ir Tilžėje – aut. pastaba) archyvo likučius, kurie garbiojo profesoriaus rūpesčiu 2011 m. atsidūrė solidžioje knygoje, pavadintoje „Auszros“ archyvas: Martyno Jankaus rinkinys“ (sudarytojai ir parengėjai: prof. habil. dr. Domas Kaunas ir Audronė Matijošienė).

Dalyvavusieji turėjo progos pamatyti kaunietį Praną Matijošių. Tai jis surinko iš Kaune remontuojamo namo pastogės po kiemą pasklidusius laiškus, atvirlaiškius ir kitokius popierius, adresuotus Martynui Jankui, ir pranešė apie radinį prof. D. Kaunui. Pagėgių savivaldybės meras Virginijus Komskis nuoširdžiai šiam žmogui padėjo už gerą darbą.

Leidinio recenzentė Klaipėdos universiteto doc. dr. Silva Pocyté kalbėjo apie šio leidinio svarbą ir svorį, pastebėjusi, kad knyga skirta ne laisvalaikio skaitiniams, o literologams, istorikams ir kitiems praeities krašto tyrinėtojams.

Sodo kieme, po ažuolu, prieš dešimt metų pasodinto „Amžinosios Rambyno kalno knygos“ sugrįžimo į Bitėnus proga, ant senovinio stalo gulėjo praversta didžiulė knyga su garbinga savo istorija ir ne ką mažiau svarbia dabartimi.

Tai ir yra toji „Amžinoji...“

„Amžinoji Rambyno kalno knyga“ 1928 m. Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio ir M. Jankaus 70-mečio proga buvo padovanota M. Jankui, kaip Lietuvos visuomenės dovana jam. Pirmąjį įrašą šioje knygoje paliko Vydūnas. M. Jankus prieš karą šią didžiulę, sunkią knygą išgabeno į Kauną ir slėpė įvairiose vietose. Originalas šiuo metu saugomas Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje, o M. Jankaus muziejus saugo ir globoja šios knygos tęstinį variantą, kurį galima vadinti ir kopija.

Apie idėją tokią knygą sugražinti į Bitėnus kalbėjo šio sumanymo autorė, tuometė muziejaus vadovė Giedrė Skipitienė ir sumanymą įgyvendinti visokeriopai padėjęs tuometis Pagėgių savivaldybės mero pavaduotojas, dabartinis Seimo narys Kęstas Komskis.

Dabar Bitėnuose saugomas „Amžinosios Rambyno kalno knygos“ variantas yra sunkiausia Lietuvoje knyga. Ji sveria 23,5 kg, joje yra 1000 lapų. Apie tokio dydžio knygos meniniais odiniais viršeliais gaminimą pasakojo knygos dailininkė vilnietė Dalia Marija Šaulauskaitė.

Sodas šalia M. Jankaus sodo

Pakeliui į Mažosios Lietuvos paveikslų sodą, M. Jankaus muziejaus direktorė Liudvika Burzdžiuvienė pristatė ką tik restauruotą muziejaus eksponatą – prieškario metų Tauragės apskrities žemėlapių vokiečių ir lietuvių kalbomis.

Paveikslų sodas, beje, jis tarsi susilieja su atsodinamuoju M. Jankaus vaismedžių sodu, – meno darbų ekspozicija po atviru dangumi – šiemet praturtėjo keturiais profesionalių kūrėjų tapybos darbais ant medinių lentų skydų.

Jurbarkišké Rasa Grybaitė nutapė paveikslą, pavadintą šiek tiek netikėtai – „Žvejė“. Pasak jos, tai yra vienos muziejuje eksponuojamos nuotraukos atvaizdas. Mat bedirbdama Bitėnuose autorė pastebėjo, kad lankytojų į muziejų užsuka ir darbo valandoms pasibaigus. „Tegu bus vienas eksponatas ir sode...“ – sakė dailininkė, kurios darbo vitražai puošia Vilkyčių liuteronų bažnyčią.

L. Burzdžiuvienė priminė, kad lietuvininkės žvejėmis tapdavo žuvus vyrui žvejui. Beje, šis muziejaus eksponatas yra nežinomais metais Klaipėdoje daryta fotografija, kurios autoriumi nurodytas Otto Weidtko.

Jaunimo kūrybinis pleneras

Kasmet Kęsto Komskio paramos fondas Bitėnuose rengia ir jaunųjų dailininkų kūrybinius plenerus. Šiemet aštuonios 8-10 klasių Pagėgių ir Tauragės savivaldybių mokyklų moksleivės kūrybiškai stovyklavo visą savaitę. Stovyklos vadovas – šilutiškis dailininkas Aurimas Liekis.

Už idėją triūsą jaunosioms dailininkėms padėjo fondo steigėjas Kęstas Komskis ir palinkėjo tolimesnės kūrybinės sėkmės.

***

Renginio epilogas – garsaus kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas“ koncertas M. Jankaus sodybos kieme. „Kameriniam“ būreliui klausytojų klavesinas, fleita, smuikas ir balsas tarp sodo medžių ir paveikslų skambėjo dar kameriškiau...

Bitėnų kapinaitėse

Publikuota informacija: „Pamarys“ 2012 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 64, p.: 6

Ir vėl – sveičia pas Martyną Jankū

M. Jankaus muziejaus šventėje mirgėjo šilutiškiai

2012-08-17 13:08:07, Eugenijus Skipitis

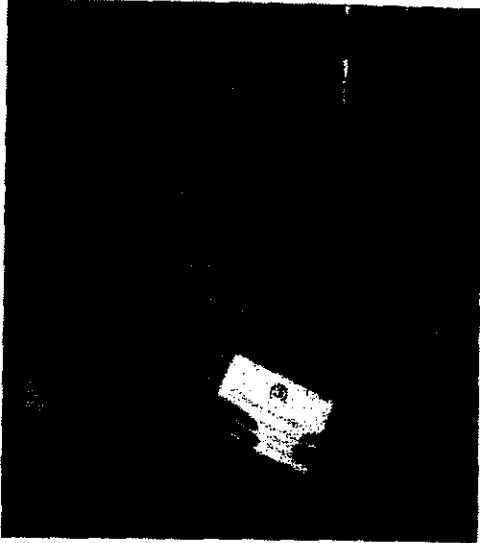
Prie Bitėnų kapinių suieigos dalyvius pasitiko kaimo atminties saugotojas Kazimeras Žemgulis. / E. Skipičio nuotr.

Per Žolinę Martyno Jankaus muziejuje įvyko tradicinė „Sueiga pas Martyną Jankų Bitėnuose“. Prie šio, visuomenėje rezonansą sukėlusio, renginio ištakų stovėjo „Šilokarčemos“ redaktorė Kristina Tolokienė. Deja, bet jos šių metų sueigoje nebuvo, tačiau šventėje mirgėjo mums pažįstami šilutiškiai.

Sueiga prasidėjo M. Jankaus ir kitų Bitėnuose palaidotų krašto gyventojų pagerbimu. Renginį vedė šilutiškė Ingrida Jokšienė. Jos lūpomis ištarti prasmingi žodžiai visą popietę šildė žmonių atmintį.

„Aušros“ archyvas

Po to „Sueigos pas Martyną Jankų Bitėnuose“ dalyviai vyko į šalia muziejaus esančią, M. Jankaus laikus menančią, daržinę, kur klausėsi Vilniaus universiteto profesoriaus D. Kauno pranešimo apie netikėtai atrastą „Aušros“ archyvą. Kaunietis vairuotojas Pranas Matijošius, vieną dieną buvo paprašytas padėti tetai, gyvenančiai Kauno centre. Po mediniame jos name kilusio gaisro reikėjo remonto. Šiuokšlėms išvežti moteris pasikvietė giminaitį. Ardant apdegusį namo stogą po kiemą staiga pasklido popieriai. Talkininkai juos ruošėsi išmesti į mašiną. Pakėlęs lapus nuo žemės P. Matijošius pamatė, kad tai laišakai ir atvirlaiškiai, adresuoti Martynui Jankui. Laiškai buvo datuoti 1883-1887 ir vėlesniais metais, skysti iš Rygos, Varšuvos, Prahos, Sankt Peterburgo, Maskvos, Odesos, kitų Rusijos imperijos miestų, taip pat Bulgarijos, Norvegijos, Amerikos. Vyras surinko popierius ir parsivežė namo, kur juos atidžiau patyrinėjo. Padedant vyresniajai dukrai Laurai, panaršė po internetą kur rado M. Jankaus muziejaus Bitėnuose svetainę. Joje aptiko šio muziejaus steigimo iniciatorių, tame tarpe, ir D. Kauno pavardę. Rasti VU profesoriaus telefoną buvo nesunku. Archyvą išgelbėjęs P. Matijošius sutiko radinį perduoti mokslininkui.

Apie „Aušros“ archyvo atradimą ir jo reikšmę Lietuvos kultūrai pasakojo prof. D. Kaunas / E. Skipičio nuotr.
Gavus Amerikoje gyvenančių lietuvių paramą, dokumentai bus nuskenuoti bei dešifruoti ir išleisti atskiru leidiniu. „Aušros“ archyve esanti informacija bus prieinama ateities kartoms, pasitarėms kaip svarbus lietuvių tautinio atgimimo pažinimo šaltinis.

Po pranešimo susirinkusiems buvo pristatytas į Bitėnus atvykęs archyvo atradėjas P. Matijošius su dukromis Laura ir Živilė. Jo garbei Bitėnuose bus pasodintas ažuoliukas.

Amžinoji Rambyno kalno knyga

Šiemet sukako 10 metų, kai tuometinio Pagėgių savivaldybės mero pavaduotojo, dabar Seimo nario Kęsto Komskio ir verslininko Ričardo Savicko lėšomis buvo pagaminta „Amžinosios Rambyno kalno knygos“ kopija. Knygos originalas saugomas Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, retų leidinių skyriuje.

Apie idėjos realizavimą papasakojo tuometinė muziejaus direktorė Giedrė Skipičienė ir daug pastangų pareikalavusį projektą įgyvendinusi vilnietė dailininkė Dalia Marija Šaulauskaitė. Pagaminti knygą buvo nelengva. Sėkmingai atliktas darbas, net ir po 10 metų, teikia džiaugsmą.

„Amžinoji Rambyno kalno knyga“ šiuo metu yra sunkiausia ir, ko gero, didžiausia rankų darbo knyga Lietuvoje.

„Amžinosios Rambyno kalno knygos“ kopijos autorė D. M. Šaulauskaitė / E. Skipičio nuotr.
Pasidžiaugus unikalios knygos jubiliejumi, sveigos dalyviams buvo pristatytas restauruotas Pagėgių apskrities žemėlapis. Jį nuo sunaikinimo išgelbėjo istorijos mokytojas Robertas Maziliauskas. Pagėgių apskritis kaip administracinis darinysegzistavo 1920-1939 bei 1944-1950 metais. Šis svarbus dokumentas, tikėkime, užims svarbią naujai planuojamoje muziejaus ekspozicijoje. Apie tokius ketinimus muziejaus direktorė Liuda Burzdžiuvienė šventės metu pašnibždomis prasitarė.

Mažosios Lietuvos paveikslų sodas

Bitėnuose toliau tęsiama vasaros plenerų tradicija. Jaunųjų dailininkų plenerą remia K. Komsčio paramos ir labdaros fondas. Jau kelintus metus jaunųjų dailininkų plenerams vadovauja šilutiškis dailininkas Aurimas Liekis. Šių metų plenerė dalyvavo šilutiškės Greta Undžytė ir Laura Saldauskaitė, jų kolegės iš Tauragės ir Pagėgių mokyklų.

Mažosios Lietuvos paveikslų sodas pasipildė naujais profesionalių dailininkų paveikslais. Savo darbus „Mažosios Lietuvos paveikslų sodui“ padovanojo višniūtė Kristina Norvilaitė, jurbarkušė Rasa Grybaitė, klaipėdiečiai Rolandas Mačius ir Algirdas Vadoklis.

Sueigą pas Martyną Jankų Bitėnuose vainikavo kamerinės muzikos ansamblio „Vilniaus arsenalas“ (vadovas, altistas Rolandas Romoslauskas) koncertas. Koncerto garso režisieriumi dirbo šilutiškis Algirdas Skrypkauskas.

Šventėje dalyvavo klaipėdietė, M. Jankaus vaikaitė Ieva Jankutė-Gerolą, kuriai šventės organizatoriai taip ir nerado reikalo suteikti žodžio. Gerokai iš toliau, iš Argentinos, atvykęs lietuvis Tadas Garšva rado progą pakviesti šventės dalyvius: „mylėti Lietuvą su širdžia“

Bitėnuose, Martyno Jankaus sodyboje, 2012-ais metais

Albena R. P.

Kaip gimė knygos

Buvusioje Jankaus sodyboje (dabar ji priklauso šalia šios sodybos) prasidėjo 2006 m. rugpjūčio mėnesį (tada dar nebuvo įrengta sodybos biblioteka) Bitėnuose, Martyno Jankaus sodyboje, kaip profesoriaus Dainio Šio viliūno profesoriaus Dainio Katanos pasiūlymu, apie 2006 m. kovo mėnesį „Ausros“ leidinio (to meto) Dainio Jankaus sodyboje susidariusi visuomeninė iniciatyva. Literatūrinė ir mokslinė veikla, 1983-1986 m. metais (Kamandė ir Tiltė – aut. posėdžiai) archyvo B. Katanos, kurio garbintojo profesoriaus rūpesčiu 2011 m. anksčiau išleistoje knygoje, pavadintoje „Ausros“ archyvas“ (leidinį sudarė ir parengė Dainis Katanas ir Audronė Miliūnaitė).

Dalyvavusieji turėjo priegulius paimti iš kambario Prank. Masiūnaitė. Tai jis surinko ir Katanos remiamajame namo pastatyme po Jankaus pasididusiu būdu, avizavusiu ir lituanų poezijos, adresuojama Martynui Jankaus ir pranešė apie padėtį D. Katanai. Pagėgų savivaldybės mėsos Virginijus Komskis nusprendėti namo žmogų padėkoti už gerą darbą.

Leidinio recenzantė Klajpė-

Šios knygos tęsimą versimės, kuri galims vadinti ir knyga.

Aprašyti šios knygos autorius (dabar ji priklauso šalia šios sodybos) Bitėnuose (tada dar nebuvo įrengta sodybos biblioteka) Bitėnuose, Martyno Jankaus sodyboje, kaip profesoriaus Dainio Šio viliūno profesoriaus Dainio Katanos pasiūlymu, apie 2006 m. kovo mėnesį „Ausros“ leidinio (to meto) Dainio Jankaus sodyboje susidariusi visuomeninė iniciatyva. Literatūrinė ir mokslinė veikla, 1983-1986 m. metais (Kamandė ir Tiltė – aut. posėdžiai) archyvo B. Katanos, kurio garbintojo profesoriaus rūpesčiu 2011 m. anksčiau išleistoje knygoje, pavadintoje „Ausros“ archyvas“ (leidinį sudarė ir parengė Dainis Katanas ir Audronė Miliūnaitė).

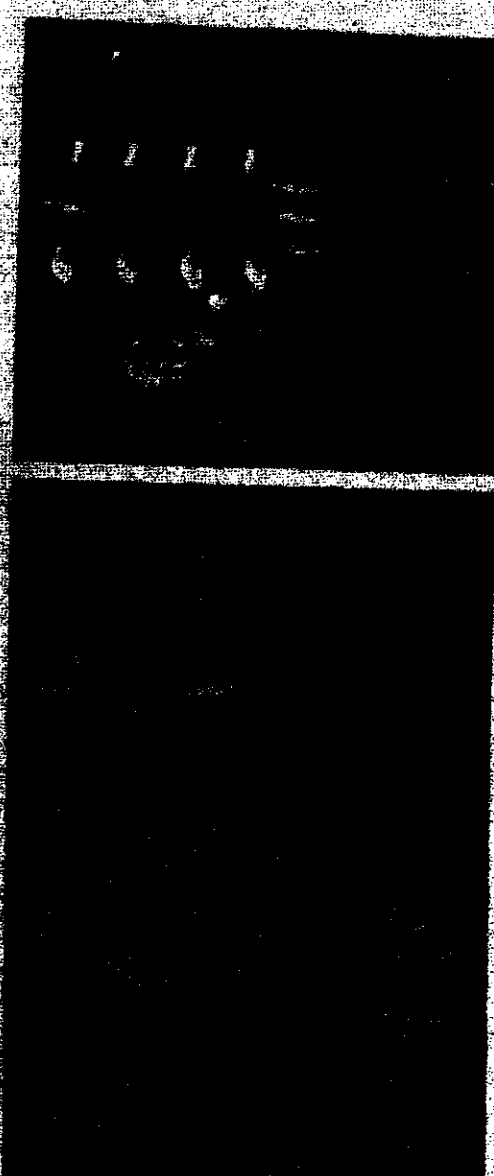
Dabar Bitėnuose susigroms „Amžinasis Rambynas“ knygos, 23,5 kg, joje yra 1000 lapų. Apie toso dydžio knygos meniniais odiniais viršeliais gamintų pakeičio knygos išformulavimui Dainis Martynas Šuškaitė.

Dainis Šuškaitė (dešinėje) knoje aprašyti Jankaus „Ausros“ archyvo žurnalų knyga

„Ausros“ ir „Amžinasis Rambynas“ knygos, 23,5 kg, joje yra 1000 lapų. Apie toso dydžio knygos meniniais odiniais viršeliais gamintų pakeičio knygos išformulavimui Dainis Martynas Šuškaitė.

Klaipėdiečio Algirdo Vaitelio daktas „Bitėnai“ ir Vilnietė Kristina Norvilaitė savo darbą pavadino „Pradėjimas“.

Mažotī Lietuva

Jubilejais paženklinta Bitēņu vasara

Eugenija SKRIPITS. Bitēņu. Pagēdys ar.

Mokslis

Vasara paspējusi jāstāties iedzīvotājiem. Pēc šīs kārta mācību, atpūtas arba darba. Bieži katru vasaru paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Speciāli izstrādāta

Šovasarā vasaras atpūtas paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Dalī mācību pasākumus. Pasākumi jābūt burtu mācību. Šovasarā atpūtas arba darba. Bieži katru vasaru paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Dalī, mācību izstrādāta

Šovasarā vasaras atpūtas paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Dalī mācību pasākumus. Pasākumi jābūt burtu mācību. Šovasarā atpūtas arba darba. Bieži katru vasaru paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

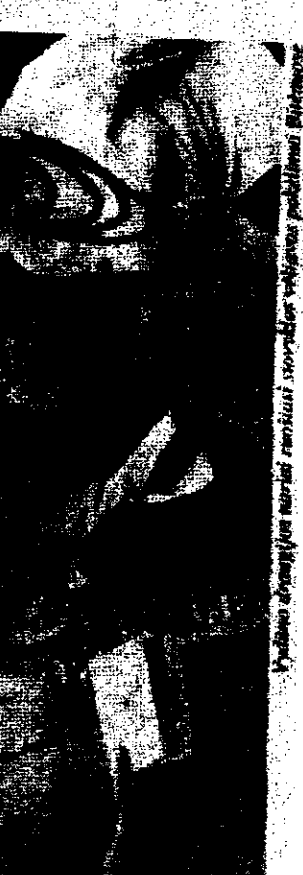
Dalī, mācību izstrādāta

Šovasarā vasaras atpūtas paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Dalī mācību pasākumus. Pasākumi jābūt burtu mācību. Šovasarā atpūtas arba darba. Bieži katru vasaru paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Dalī, mācību izstrādāta

Šovasarā vasaras atpūtas paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Vasara atpūtas arba darba. Bieži katru vasaru paspējoties iedzīvotājiem. Čia rakstos šovasarā. Viedus un spējot savijot vasaras atpūtas ar mācību darbu.

Publikuota informacija: „Šilokarčema“ 2012 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 63, p.: 7
<http://silaine.lt/kulturos-naujienos/vasaros-sueiga-pas-martyna-janku/#more-1680>
2012 m. rugpjūčio 17 d.

Saulius SODONIS

Vasaros sueiga pas Martyną Jankų

Trečiadienį, per Žolinę, Bitėnuose įvyko jau tradicine tapusi Sueiga pas Martyną Jankų. Buvo padėta gėlių ant jo kapo Rambyno kalno papėdėje esančiose Bitėnų kapinaitėse. Po to aptartas jo turėto „Aušros“ laikraščio archyvo likimas ir jo kelias iki mūsų dienų, paminėtas Amžinosios Rambyno kalno knygos dešimtmetis, visuomenei pristatytas restauruotas Pagėgių krašto žemėlapis bei nauji dailininkų darbai. Juos tapė ir jaunieji dailininkai, susirinkę į plenerą, ir patyrę menininkai, kurie savo darbais papuošė Mažosios Lietuvos paveikslų sodą.

Iškilminga pradžia

Tradiciskai ši sueiga prasidėjo padedant gėlių ant M.Jankaus kapo. Visi, vedami Mažosios Lietuvos patriarcho vaikaitės Ievos Jankutės, deglu nešančiu kriviu bei tautiniais rūbais apsirėdžiusių merginų, atėjo prie jo kapo. Šį kartą rengėjai pasirūpino, kad kiekvienas, įeinantis į kapines, gautų po žvakelę, kurias buvo pasiūlyta padėti ant čia Amžinam poilsiui atgulusių žmonių kapų. Šiose kapinaitėse ilsisi ne tik M.Jankus, bet ir Vydūnas, Kristupas Banaitis, Jonas Vanagaitis su žmona Marija. Todėl po neilgo atvykusiųjų išsiskirstymo visi susirinko prie M.Jankaus ir jo šeimos kapo.

Po jo pagerbimo, trumpą ir gražų žodį tarė Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė, istorijos mokslų daktarė Silva Pocytė. Ji priminė, kad M.Jankus – išskirtinė asmenybė, be kurios indėlio XIX–XX a. sandūroje sunkiai įsivaizduojama Mažosios ir Didžiosios Lietuvos lietuviško žodžio istorija. Todėl S.Pocytė pasiūlė M.Jankų prisiminti ne tik per jo gimtadienį, bet ir visada. O tuo pačiu gerbti visus šio krašto šviesuolius.

„Aušros“ laikraščio archyvo kelias

Vėliau visi atėjo į M.Jankaus laikus dar menančią daržinę prie muziejaus klausėsi Vilniaus universiteto profesoriaus Domo Kauno pasakojimo, kaip visiškai atsitiktinai pavyko surasti „Aušros“ laikraščio archyvą. Smagia kalba, intriguojančiai jis papasakojo, jog po nedidelio gaisro viename Kauno senamiesčio namų jo šeimnininkams į talką atėjęs žmogus atkreipė dėmesį į pageltusius lapelius, kurie jau buvo pasmerkti kelionei į sąvartyną. Supratęs, kad rankose laiko kažką istorinio, jis dukrų padedamas surado profesorių D.Kauną. Šis žmogus – Pranas Matijošius, kurį vėliau Lietuvos televizijos žiūrovai išrinko ir jis buvo apdovanotas Lietuvos garbės titulu, kartu su dukromis Laura ir Živile taip pat dalyvavo sueigoje. Svečiai iš Kauno sueigoje apie šį atsitikimą papasakojo, kaip sakoma, iš pirmų lūpų. Profesorius šį archyvą vėliau perdavė Vilniaus universiteto archyvui, prieš tai jį gerai išstudijavęs bei parengęs ir išleidęs knygą apie jį.

Įžangą knygai parengė bei kai kuriuos straipsnius parašė dr. S.Pocytė, kuri pasidalijo savo įžvalgomis. Ji atkreipė dėmesį, kad tame archyve yra labai įdomių laiškų, kurie iliustruoja Mažosios ir Didžiosios Lietuvos kultūrininkų pastangas gaivinti lietuvių kalbą, kuri Rusijos caro Didžiojoje Lietuvoje buvo uždrausta. Rasti ir paties M.Jankaus mėnesio trukmės užrašai, kuriuose jis aprašė savo buvimą tremtyje, Rusijos gilumoje, kur pateko per Pirmąjį pasaulinį karą. Tai, anot istorikės, dar labai mažai tyrinėta praeities dalis. Ypač kalbant apie Mažosios Lietuvos žmones.

Dešimtmetis ir žemėlapis

Svarbus akcentas buvo Amžinosios Rambyno kalno knygos grįžimo dešimtmečio paminėjimas. Prieš dešimt metų vykusius įvykius prisiminė Seimo narys, tuomet ėjęs Pagėgių savivaldybės mero pavaduotojo pareigas Kęstas Komskis. Jis pasidalijo išpūdžiais, kaip gimė mintis M.Jankaus muziejuje turėti šią knygą ir kaip jis kartu su verslininku Ričardu Savicku prisidėjo ją įgyvendinant. Konkrečiau apie tai papasakojo tuomet čia muziejaus vadove dirbusi Giedrė Skipitienė ir Eugenijus Skipitis. O kaip vyko šios knygos kūrimas papasakojo ją pagaminusi dailininkė Dalia Šaulauskaitė. Ji smulkiai papasakojo daugelį gamybos etapų ir pasidžiaugė, kad knyga jau gerokai apdilusi – vadinasi, ji naudojama. Visi dalyvavusieji šioje sueigoje buvo pakviesti pasirašyti šioje sunkiausioje, turinčioje 1 000 puslapių Lietuvos knygoje.

Po to visi buvo pakviesti prie atkurto Pagėgių krašto žemėlapiu. Jį Stoniškių mokykloje atsitiktinai rado tuomet ten dirbęs Robertas Maziliauskas. Jis pastebėjo, kad skirtingai nei „Aušros“ archyvas, kurį pavyko rasti po gaisro, šis žemėlapis buvo išgelbėtas nuo ugnies. Vėliau jį perdavė M.Jankaus muziejui. Radus galimybę jis buvo restauruotas ir sueigos metu pristatytas visuomenei. Profesorius D.Kaunas, apžiūrėjęs jį, nusprendė, jog tai galėjo būti tarnybinis žemėlapis, kabėjęs to meto valstybės įstaigose. Greičiausiai tai buvo tarpukario laikų dokumentas, nes jame yra užrašai ir vokiečių, ir lietuvių kalba, kaip buvo reikalaujama Klaipėdos kraštą prijungus prie Lietuvos.

Papildytas paveikslų sodas

Tradiciškai savaitę laiko prieš sueigą čia vyko dailės plenerai. Savo kūrybines jėgas išbandė jaunieji dailininkai (tiksliau – šį kartą tik dailininkės). Vadovaujamos šilutiškio dailininko Aurimo Liekio jos tapė paveikslus Bitėnų bei šio krašto tema. Plenero pabaigoje jie ir buvo pristatyti.

Po to savo darbus, kuriais pasipildė Mažosios Lietuvos paveikslų sodas, pristatė profesionalūs dailininkai. Šį kartą čia kūrė vilnietė Kristina Norvilaitė, kuri nutapė paveikslą ir pavadino „Prisilietimas“. Klaipėdietis Rolandas Marčius sukūrė darbą, kurį pavadino „Paribio pašvaistė“. Rasa Grybaitė iš Jurbarko nutapė savitą ir mielą darbą „Žvejė moteris“. Ji pastebėjo, kad daugelis šiame sode esančių darbų labai monumentalūs, tad jai norėjosi, kad čia būtų kažkoks kitoks mielas darbas. O klaipėdietis Algis Vadoklis nutapė vieną iš Bitėnų sodybų, pavadinęs savo darbą „Bitėnai“.

Sueiga baigėsi Vilniaus kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas“ koncertu po atviru dangumi.

PostScriptum

Gal ne visai vykęs laikas, gal prastas oras ar kitos sąlygos lėmė, kad šį kartą Sueiga pas Martyną Jankų pasirodė šiek tiek plėskoka. Pradžioje visi laukė, kol į renginį atvažiuos M.Jankaus vaikaitė I.Jankutė, tačiau po gėlių padėjimo ant senolio kapo daugiau jokio dėmesio jai skirta nebuvo. Vėliau visi be atokvėpio buvo kviečiami iš vienos sueigos dalies į kitą, dalyviai negalėjo pasidalyti patirtais išpūdžiais. Tačiau liūdniausia tai, kad šį kartą šioje sueigoje buvo tik tie (su reta išimtimi), kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių joje ir turėjo būti. Tos jankiškos, draugiškos ir nepriklausomos atmosferos, kuri ore plevendavo prieš keletą metų, nebuvo. Gal todėl ir muzikantų koncertas, kuriame atlikėjai nuoširdžiai grojo kelioms dešimtims iki galo ištvėrusiems sueigos dalyviams, atrodė liūdnokai.

Iš kairės Bitėnų kapinaičių visų laukė Rambyno vaidila (Kazimieras Žemgulis) su vaidilutėmis.

Sueigos dalyviai rengiasi pagerbti M.Jankaus kapą.

Rašytoja Edita Barauskienė ir prof. Domas Kaunas.

Gėles ant senolio kapo deda I.Jankutė.

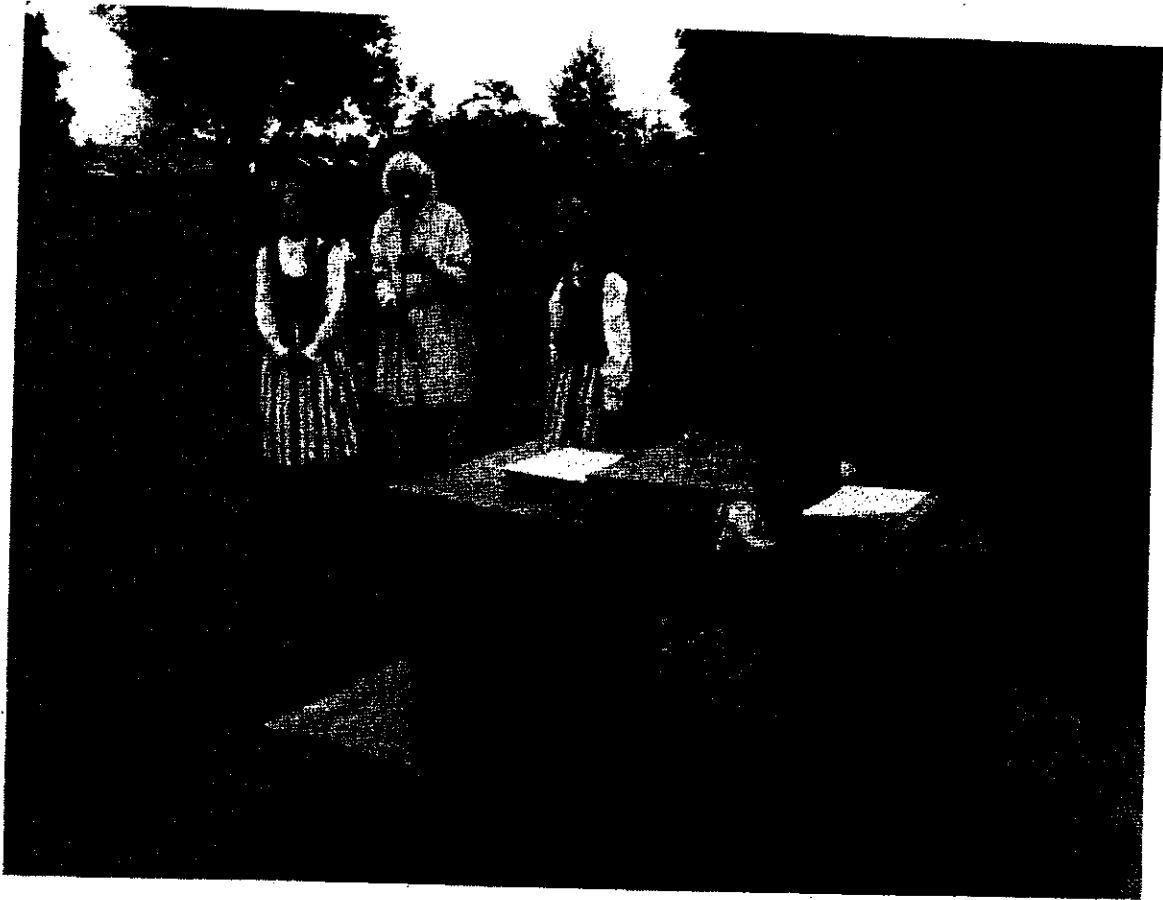

Istorijos mokslo dr. S.Pocytė priminė M.Jankaus darbus.

D.Kaunas, V.Bagdonavičius ir K.Žemgulis su vaidilute.

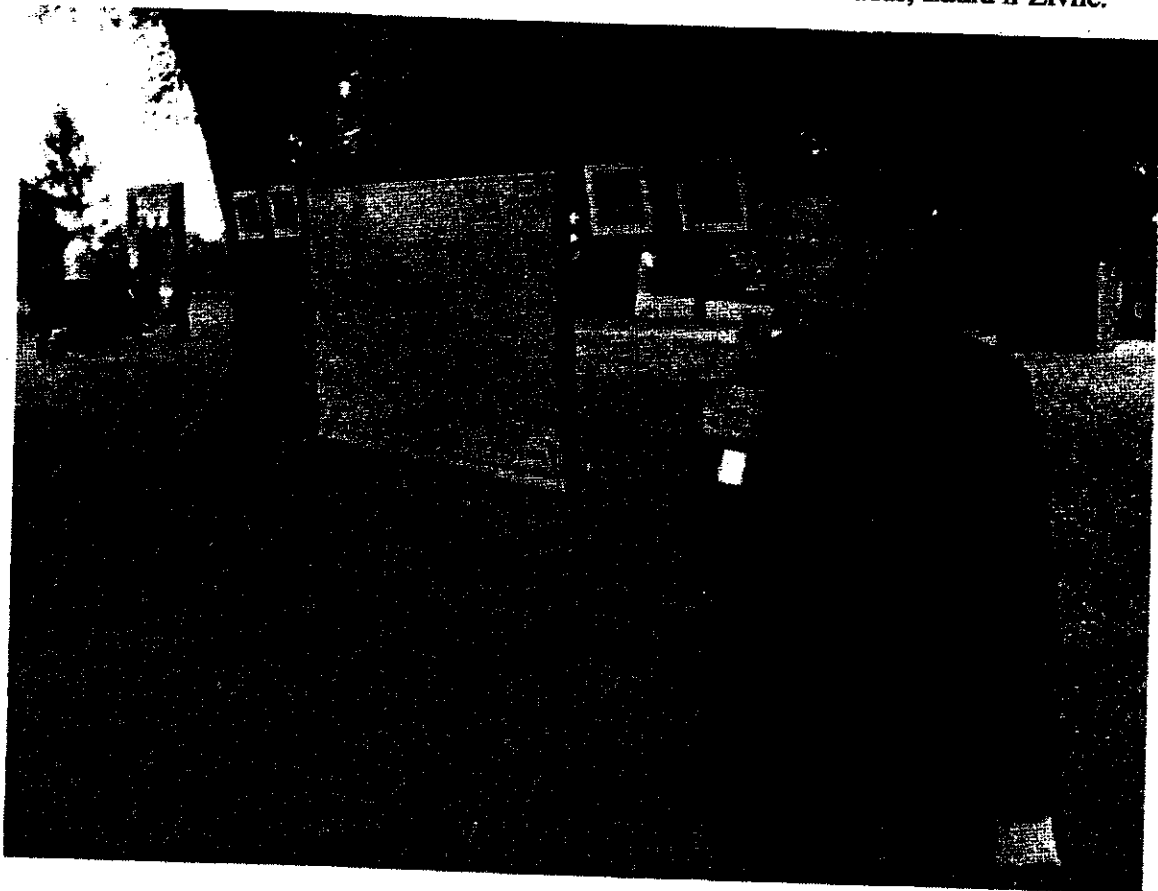
Amžinoji Rambyno kalno knyga.

Sueigos dalyviai.

P.Matijošius (centre) su dukromis ir žentu iš kairės: Tadas, Laura ir Živilė.

R.Maziliauskas pasakoja apie žemėlapio atradimą.

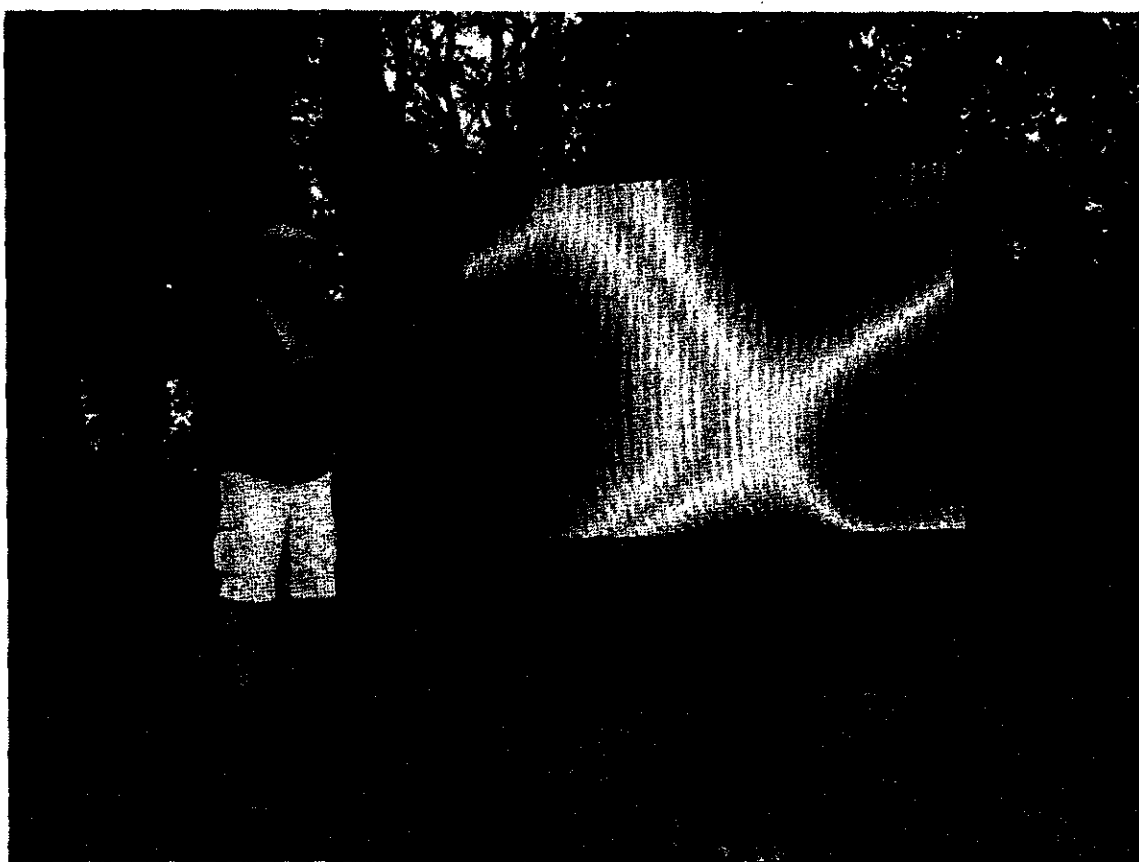
Jaunieji plenero dalyviai.

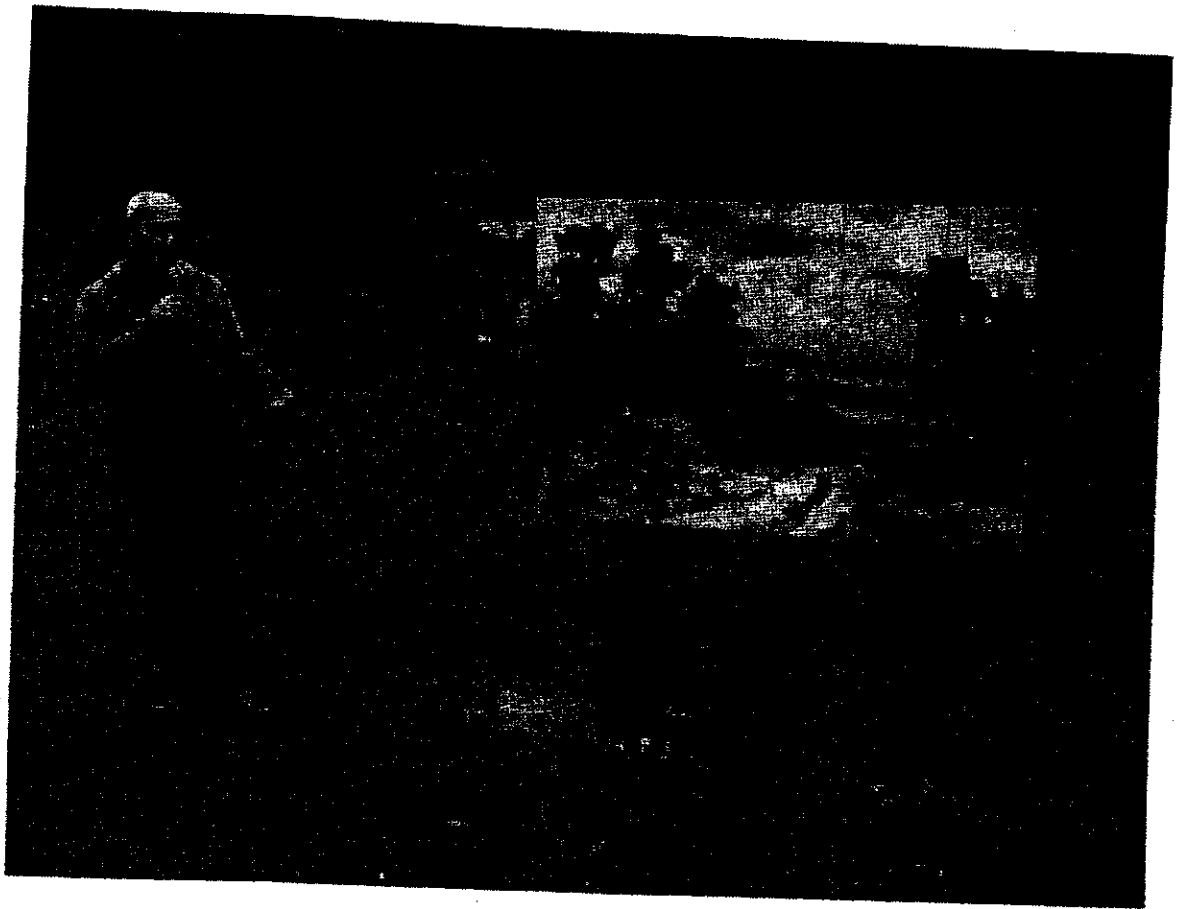
K.Norvilaitės darbas "Prisilietimas".

R.Grybaitė ir jos "Žvejė moteris".

R.Marčius ir „Paribio pašvaistė“.

A. Vadoklio darbas „Bitėnai“.

Kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas“ koncertas.

Simonas SKUTULAS

Lietuviai keliautojai iš naujo atranda Mažąją Lietuvą

Pasak Bitėnuose įsikūrusio Martyno Jankaus muziejaus direktorės Liudvikos Burzdžiuvienės, šiemet muziejus sulaukia ypač daug lankytojų dėmesio. Ekspozicija domisi tiek pavieniai lankytojai, tiek organizuojamų ekskursijų dalyviai.

Atnaujins ekspoziciją

M. Jankaus muziejus bendradarbiauja su keliomis kelionių agentūromis, kurios beveik kiekvieną savaitgalį autobusais atveža nemažas lankytojų grupes – kaskart beveik po 50 žmonių. Pastebima tendencija, jog Mažosios Lietuvos kraštą pažinti nori vis daugiau keliautojų iš Lietuvos – ypač iš Vilniaus krašto. „Vilkyškių

šventės metu į mūsų muziejų net trimis autobusais atvyko didelė lankytojų grupė. Džiugu, kad žmonės po ekskursijos liko sužavėti, gyrė sodo priežiūrą, įdomią ekspoziciją“, – išpūdziais dalijosi L. Burzdžiuvienė.

Jau yra išleistas Lietuvos lankytinų objektų žemėlapis, į kurį įtrauktas M. Jankaus muziejus. Žemėlapyje taip pat pateikiama daug informacijos apie reikšmingus Lietuvos kultūros ir gamtos paveldo objektus bei daugiau nei 100 muziejų. Tai turėtų pritraukti dar daugiau lankytojų.

Viena iš didesnių muziejaus naujovių – šiemet bus vykdomas projektas ekspozicijai atnaujinti. M. Jankaus muziejus pasirašė trišalę paramos sutartį su vietos veiklos grupe (VVG) „Pagėgių kraštas“ ir Nacionaline mokėjimų agentūra (NMA). Už paramai numatytas lėšas bus įsigyta ekspozicinė muziejinė įranga, siekiant išsaugoti ir tinkamai eksponuoti muziejaus fondą. Už 87 500 Lt bus įsigyta reikalingų stelažų, vitrinų, spintų, įrengtas apšvietimas bei kitais metais organizuojama tradicinė sueiga. Įgyvendinus projektą atsiras galimybė muziejaus pagrindiniu rinkiniu (fondu) naudotis fiziniams ir juridiniams asmenims, savivaldybės svečiams.

Šiuo metu vyksta viešieji pirkimai. Pasak M. Jankaus muziejaus direktorės, žiemą laukia gausybė ekspozicijos atnaujinimo darbų, kuriuos planuojama baigti iki kitų metų. Lankytojai po atliktų darbų turės galimybę pamatyti visiškai atnaujintą muziejaus ekspoziciją, eksponatų pateikimas taps modernesnis, mat į pagalbą bus pasitelkta įvairių technologijų.

Garsūs dailininkai

Pasak muziejaus direktorės, nemažai pastangų pareikalaus ir Mažosios Lietuvos paveikslų sodo plėtra. Šiuo metu jau tvarkomi žemės priklausomybės dokumentai. Norima padidinti paveikslų ekspoziciją. Ateityje bus siekiama, kad čia būtų eksponuojami tik profesionalių dailininkų darbai, kad jų pavardės kviestų lankytojus į M. Jankaus muziejų. Mažosios Lietuvos paveikslų sodas unikalus tuo, kad jį galima aplankyti bet kuriuo metų laiku.

„Ekspozicijos atnaujinimo ir paveikslų sodo plėtos darbai turėtų būti pabaigti iki kitų metų, mat jie bus itin svarbūs. Kitais metais minėsime pas mus vykstančių tradicinių plenerų ir sueigų dešimtmetį bei M. Jankaus gimimo 155 metines. Bus organizuojamas ištis didelis renginys ir visuomenei pristatysime nuveiktus darbus. Ateities planuose taip pat dar lieka tikslas organizuoti tarptautinio lygio plenerus“, – pasakojo L. Burzdžiuvienė.

Muziejaus direktorė neslėpė, jog planų ir vizijų muziejaus veiklos plėtrai yra išties daug – pavyzdžiui, atstatyti M. Jankaus klėtį, kur galėtų įsikurti edukacijos centras. Tolimuose planuose yra minčių apie knygišybą ar net šios veiklos plenerus. Knygos bei popieriaus gamyba – būtų prasminga ir deranti spaudos muziejaus veiklos sritis.

Kol kas tai – ateities planai. Artimiausias muziejaus renginys – „Sueiga pas M. Jankų 2012“, kuri vyks rugpjūčio 15 d. Plenero metu sukurtus darbus pristatys garsūs dailininkai: vilnietė Kristina Norvilaitė, klaipėdiečiai Algis Vidoklis ir Rolandas Marčius, iš Jurbarko atvyks žinoma vitražininkė Rasa Grybaitė bei kiti žinomi dailininkai.

Plenero tema bus Mažosios Lietuvos kultūros ir istorijos paveldas. Jo pradžioje menininkams bus surengta ekskursija po šį kraštą, kurios metu jie galės pasisemti minčių ir įkvėpimo. Sueigos metu bus pristatyti profesionalių ir jaunųjų dailininkų darbai, Bitėnų kapinėse bus pagerbti žinomi šio krašto žmonės, bus pristatytas M. Jankaus pirmojo Didžiąjai Lietuvai skirto laikraščio „Aušra“ archyvas, jau dešimt metų pildoma Rambyno kalno amžinosios knygos kopija. Koncertuos kamerinės muzikos ansamblis „Vilniaus arsenalas“.